

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota

Kiadóhivatal

Bulv. Regele Ferdinand 22.
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat)

Sürgönycím: Közlöny, Arad

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre 600 Lei
Fél évre 300 Lei
Negyed évre 150 Lei
Havonta 50 Lei

Hirdetések díjazás szerint.
Megjelenik naponta reggel.

Egyes szám ára 3 lej, vasárnap
4 lej. Bucurestiben 50 baniva
több.

Az új tanterv.

(Biztosítják a kisebbségi tanterv jogát.)

Bucurestiből táviratozzák: A közoktatásügyi miniszteriumban ma minisztertanács volt, amelyen megjelent Brătianu Jonel miniszterelnök, Brătianu Vintila pénzügyminiszter, Duca külügyminiszter, Saveanu kereskedelmi, Anghelescu közoktatásügyi, valamint a beleiori közoktatásügyi vezérfelügyelő. A közoktatásügyi miniszter ismertette a közoktatásról szóló új törvénytervezetet, amelyet a minisztertanács teljes egészében elfogadott. Az iskolatörvény egységes alapokra építik a közoktatást az egész ország területén. Az elemi iskola két osztályból fog állni, amelyben az alsó négy a régi elemi iskolák tananyagát fogja felölelni, a három felső gyakorlati célt szolgál. Az elemi iskolák növendékei közül csak azok kaphatnak abszolutoriumot, akik a felső három osztályt is elvégzik. A középiskolák hét osztályból állanak. A három alsóban a gimnáziumok tananyagát tanítják, a négy felső szakszerű csoportokra oszlik.

Bucurestiből jelentik: A Radort felhatalmazták annak a közlésére, hogy a hitoktatás minden iskolá-

ban kötelező. A hitoktatók csak a saját felekezeti hitvallást taníthatják. Felekezeti iskolákba más felekezeti tanuló csak akkor vehető fel, ha az illető község vagy városban állami iskola nincsen. A kisebbségi nyelv jogát a törvény az egész

vonalon biztosítja, de a román nyelvet naponta két, de legalább egy órában kerestül kell tanítani. Az alkotmányt, földrajz és történelem az illető kisebbségi nyelven tanítható, de a végzett anyag röviden románul összefoglalandó.

Macdonald elmondta programját.

(Macdonald, Haldane, Curzon és Grey beszédei.)

Londonból jelentik: Macdonald ma tartotta meg a parlament általános érdeklődés közepette programbeszédét. Beszéde bevezető részében utalt arra, hogy miért ismerte el a szovjetet és a szovjet rövidesen delegálja is tagjait az angol-orosz bizottságba, amely elintézi a még függő ügyeket és a kölcsön kérdését. Az angol kormány lezárja az Oroszországgal szembeni régi viszony könyveit és az új könyveket a barátságosabb viszony részére tartja fenn. Ezután áttért a francia kérdésre. Örömmel állapítja meg, hogy ha előre nem látott hátráltató körülmény nem következik be, legközelebb teljes megállapodás jön létre az összes függő angol-francia kérdésekben. Franciaország és Nagybritánia között egészséges atmoszférát kell teremteni, a diplomáciának nyitni, egyenesnek és meggondoltnak kell lennie. Franciaországnak nincs mit tartania Angliától, Nagybritánia ke-

rülhet olyan helyzetbe, hogy Franciaországnak nem minden cselekedetét helyesli, de Britannia sem várja el a szomszéd szövetséges államtól, hogy mindenben kövesse. Nincs ok tartani attól, hogy a két ország között ellentétek merülhetnek fel. A kormány semmit sem tehet mindaddig, amíg a jóvátétel albizottságai nem határoznak, de ezután azonnal hozzálát a munkához és az alsóháznak rendelkezésére bocsátja az összes erre vonatkozó adatokat.

Ezután kijelentette, hogy a munkáskormány tekintettel speciális helyzetére, csak akkor mond le, ha az alsóház egyenesen bizalmatlanságot szavaz. A kormány a kereskedelem talpraállítására koncentrálna most a figyelmét, de a fegyverkezések ügyében is meg egyezést kell találni, azonkívül fontos dolog, hogy Amerika is részt vegyen a Népszövetség ügyében, amelybe remélhetőleg legközelebb Németország és Oroszország is

belépnek. A beszédet nagy tet széssel fogadták.

Londonból táviratozzák: A felsőház mai ülésén Haldane nyilatkozatot tett a kormány nevében. A nyilatkozat ugyanolyan szellemű, mint amelyet Macdonald tett az alsóházban. A nyilatkozat első sorban azt hangsúlyozta, hogy a kormány a Középeurópai gazdasági és szociális viszonyokat a háború előtti állapotába akarja helyreállítani.

Németország kezd rendeződni, — mondja a nyilatkozat. — Tehát ne követeljünk jóvátétel fejében tőle többet, mint amennyit a mostani stabil viszonyának fenn tartása mellett előteremthet. Németországot és Olaszországot be kell venni a Népszövetségbe, amivel Franciaország biztonsága nem csökken, sőt fokozódik. 1912-ben személyesen látogattam meg Bethmann-Hollweg német birodalmi kancellárt, aki pacifista volt, de a militaristák csak a fegyverkezésben látták Németország biztonságát. Akkor azt ajánlottam, hogy Németország lépjen be az antantba, ezt azonban Németország vezetői elutasították. Most amikor kormányunk megfontolja, hogy Franciaország biztonságára vi-

A bombamerénylet.

(Az Erzsébetvárosi kör elleni merénylet lefolyása.)

Budapestről jelentik: A rendőrség lejátszatta Radóval az Erzsébet kör elleni merénylet egész lefolyását. Radó rendőrtisztek és detektívek kíséretében megmutatta sorra azokat a helyeket ahol megfordultak. Az érdekes dolog a következőképpen játszódott le: Korá délután volt, mikor megérkeztek a Ferenc körut 2. számú házhoz, ahol Radó elsősorban azt mutatta meg, hol, hogyan és pontosan melyik szobában vették át a bombát Kasnyik, Marosi és ő, Márfityól és Chriaszitól. Majd ezeket mondotta:

— Sajnos, az idő pontosan nem vág, mert amikor a bombát átvettük, délelőtt 9 óra lehetett. Emlékszem rá pontosan. Még külön figyelmeztettek bennünket, hogy feltűnés nélkül menjünk. Azt mondták, ne üljünk villampra, mert a fel- vagy leszállásnál történhetek

valami baj és minket visz el az ördög, mielőtt a munkát teljesíthetjük volna.

— Marosi adta ki az utasítást, hogy gyalog fogunk menni. Indulhatunk talán, méltóságos uram, én majd vezetem az utakat — mondja a nyomozást vezető rendőrtisztviselőnek Radó József. — egyenesen azon az útvonalon fogunk menni, amelyen lementünk a Dohány-uccáig.

A Ferenc-köruton át az Üllői utig értek. Radót detektívek veszik körül, a társaság többi tagja szétszórtan feltűnés nélkül jönnek.

— Egynegyed 10 lehetett, úgy emlékszem, amikor az üllői órához értünk. Elők mentem én, melletttem jött Kasnyik, mögöttünk, mintha a gazdánk volna, a ládára rátett kézzel jött Marosi Károly. Így jutottunk el a Newyork kávéházig.

És a detektíveket vezetve, lassan megérkeztünk a Newyork-ká-

véházhoz, ahol Radó József hátra fordul és a következőket mondja:

— A Miksa-ucca sarkáig mentünk a kávéház oldalán, aztán átvágtunk a másik oldalra. A kapuban már ott várt ránk Németh József. Eppen úgy, mint ahogy most megérkeztünk — mondja Radó — nyitva állott a félkapu, bementünk, Herczeg portást láttuk ott állni, aki mikor megérkeztünk, elfordult.

— Egész határozottan emlékszem, ezen a lépcsőn mentünk fel. Mint aki nagyon jól ismeri a járást, már indul is felfelé a lépcsőn. Benyit egy ajtón, belép abba a terembe, ahol a merénylet történt, egyszerre nagyon idegesen megfordul és azt mondja a nyomozást vezető rendőrtisztviselőnek:

— Itt tévedés van, nem ezen az ajtón jöttünk be. Megpróbálkoznak egy másik ajtóval és bejutnak abba a terembe, ahol a merénylet történt.

— Tetszik tudni, egész bizto-

san emlékszem és megjegyeztem magamnak nagyon jól akkor ott szemben, az ajtóval egy zongora állott. És itt — mutat a fal mellett egy másik helyre — egy nagy tiükör volt. Azért emlékszem rá, mert kék munkásruhamba az alatt az idő alatt, míg Marosi elhelyezte a bombát, a tiükörben nézgettem magamat.

Majd mikor körülnéz a terembe, idegesen egyenesen arra a helyre megy, ahol a bombát elhelyezték. De most már nem mo solyog. Nézi egy darabig a falat, aztán megszólal:

— Itt is baj van. Teljesen át van alakítva a fűtőtest. Most sokkal kisebb, mint akkor volt.

A kör néhány tagja, aki végig nézte a helyszíni szemle érdekes jelenetét, megjegyzi, hogy a fűtőtest teljesen át van alakítva és sokkal kisebbre van véve, mint amilyen a merénylet idején volt. Majd ismét Radó kezd beszélni:

— Itt térdelt Kasnyik. Itt guggolt mellette Marosi, amíg ehe-

gyázzon, akkor Franciaország-
nak nem szabad ugyanabba a hi-
bába esni, mint Németország esett

Ezután lord Curzon, a Bald-
win-kormány volt külügyminisz-
tere szólalt fel, aki a konzervatív
ellenzéknek is vezére. Hangsúlyoz-
ta, hogy a Franciaországgal való
megértés csak akkor lehetséges,
ha a franciák rábírhatók arra,
hogy végzetes Ruhr-politikájukat
megváltoztassák. Macdonald ösz-
szehívandó nemzetközi értekezlete
csak akkor sikerül, ha azon az
Unió is részt vesz és ha a győztes

seket a legyőzöttekkel egyformán
kezelik. Curzon ezután még a
szovjetnek feltétel nélküli való el-
ismerését kifogásolta. — Utána
lord Grey beszélt, aki kijelentette,
hogy Oroszországot el kellett is-
merni, mert csak akkor tárgyal-
hat vele Anglia, ha nagyöveve ott
ül Moszkvában. Ha azonban Orosz
ország megkísérelné, hogy Anglia
vagy gyarmatai ellen propagandát
indítson, akkor az orosz kép-
viselőket Londonból huszonnégy
órán belül kutasítják. A felsőházi
vitát hétfőn fogják folytatni.

A titokzatos Galata-negyedben.

(Orosz menekültek az internacionális örömtanyákon.)

(Konstantinápoly.) Lestyán Sán-
dor budapesti hírlapíró, aki repül-
őgépen Kemál pasához utazott,
utazásának egyes részleteiről ér-
dekes tudósításokat írt, amiket a
Közöny is leközölt. Konstantiná-
polyi élményeinek egyik érdekes
részlete az alábbi cikk:

— Készen vagyunk? — kér-
dezte török vezetőm, mikor a Ga-
lata-negyed európai uccáján ki-
szálltunk az autóból.

Feleletül jobbkezemet kihuz-
tam a kabátzsebemből és megmu-
tattam neki a Browningot:

— *Ut golyó van benne, a ható-
dik a csőben.*

— Mehetünk.

A szürk sikátorból egy széle-
sebb kereszttuccába jutunk; havas
eső vág az arcunkba és cipőink-
ben ritmikusan cuppog a víz. —
Majdnem belénk ütközik egy vág-
tatva rohán ember, aki meztelen
lábakkal talpal az ut közepén.
Rövid fekete uszónadrágja van
és oroszos bő derékban megkö-
tött vérvörös inge. A kezében hosz-
szu, aranyozott végű lándzsát

lyezték a bombát. Chiaszti, aki
utánunk jött, eközben érkezett és
odatérdelt a kettő közé és kezdte
igazítani az óraszerkezetet.

— Ott az ajtószárnynál állott
Németh József és figyelte, hogy
nem jön-e valaki a lépcsőn.

— Én magam a tükörmel szem-
ben állottam és állandóan nézeget-
tem magamon a szurtos kékruhát,
csak akkor figyeltem ismét oda, a
mikor Chiaszti megszólalt:

— Na, ez tökéletesen le van
mérve, úgy passzol, mintha oda-
öntötték volna.

— Azután elmentünk. Sietve
mentünk, senki nem beszélt. És
innen egyenesen a Ferenc körut
2. alá mentem, ahol levettem a
kék ruhát és átöltöztem ünneplő
vasárnapi ruhámba, amit rende-
sen összehajtogatva otthagytam
addig a nemzetvédelmi osztály be-
zárt irodájában. Majd megjártassa
az elmenetel részletelt s amikor le-
érnek a kapuhoz, minden felszólí-
tás nélkül a következőket mondja:

tart és fivőltése felveri az ucca
csöndjét.

(Tűz van!)

— *Tűz van! Tűz van!* — kila-
bálja törökül, de ragyogó arccal
és szinte mámorosan a boldogság
tól.

A történelmi véres kardot hord-
hatták körül így a magyar közép-
korban. De a véres kardot rémült
figyelmeztetésnek szánják a vő-
rösingés lándzsája pedig mintha
valami nagy örömet adna tudomá-
súlnak.

— Így is van — magyarázza
kísérőm — ez az önkéntes tüzoltó
sereg alarmja.

A tűz messze van. De holnap
talán itt kap lángra s akkor a
szomszédos negyedek önkéntes
csapatai mind ide jönnek segíségi-
gülni. Megkülönböztetésül minden
negyedben más-más színű uszóna-
drágót viselnek. Zöldet, pirosat,
feketét, fehéret, ahány negyed
van, annyifélet. Közben észre sem
veszem, hogy már itt vagyunk a
galatai örömtanyák között, a
hogy nevezik: a „szent negyed-
ben“. Bizonyára már sokan leir-

— Most meg fogom mutatni,
hogy a robbanás idejét hol vártuk
be és hol álltunk.

Erre egyenesen elindult az
egyik szomszédos kapu felé, behu-
zódik a kapualjba és onnan mu-
tatja, hogy ő ott várakozott, majd
sorra megmutatja az egyes kapu-
aljakat, hogy hol volt Márffy, hol
volt Marosi, hol bujtak el Marosi
legényei, kik álltak a Miksa ucca
jobboldali, kik a baloldali sarkán,
majd elvezeti a detektíveket abba
a szomszédos kis kocsmába, aho-
vá a jól sikerült munka után be-
tértek és spricenezni kezdtek.

— Az én torkom nagyon szá-
raz volt, — mondja — két spric-
cert ittam meg egymásután. Na-
gyon kóválygott a fejem tőle, egé-
szem szédültem, amikor kijöttem a
kis kocsmából és láttam, hogy
még mindig véres embereket hor-
danak le az Erzsébetvárosi Kör-
ből. Nem szerettem nézni ezeket a
véres embereket. Megfordultam és
hazamentem aludni.

ták ezt mások is előttem, nem le-
het külön felfedezni, nem is aka-
rom. De a „szent negyed“ állapo-
ta most különösen érdekes, mert
a nemzetek történetében bekövet-
kezett nagy eltolódások után érde-
kes aktualitásokat rejteget.

(A „szentnegyed.“

Kis, zug-uccák futnak keresz-
tül-kasul és párhuzamosan. Az uc-
cákon keskeny, két- és háromeme-
letes házak. Piszkosak, korhadtak
rozogák, fából és kőből építve.
Füstös, mocskos falak, omladozó
vakolatok és a hőségben minde-
nyütt, kiálló rudakon, a sok fehér
laterna világít. Minden ház föld-
szintje — egy külön kirakat. Fe-
hérrre meszelt apró üvegablakok;
ahol fel vannak huzva, az elögl-
altságot jelent. Ahol le vannak
eresztve, ott minden ablakból egy
egy női fej kandikál az uccára,
tulzottan kifestve, csalogató szem
rebbenésekkel. Néhol három-négy
fej szorong egymás mellett, má-
sutt az ablaknyílás üres és belát-
ni a szobákba. A szabo közepén
kis kályha ég, vagy szeneslapáton
tüzes zsarátnok áraszt meleget.
A parázs körül nyolc-tíz leány ku-
porodik a földön, ágyakon és szé-
keken. Vagy három-négyezer ilyen
külön kis cella előtt vándorolunk
el, de legalább hat-nyolcezer van s
a lakók száma több mint husz-
ezer.

A lakók a világ minden nemzet
sárgából rekrutálódtak. Legtöbben
vannak görögök és örmények.
Utánuk számban a lengyelek, zsi-
dók és cigányok következnek. Lát-
tam japán, arab, kínai és kaukáz-
zusi cserkész-lányokat.

(Orosz tragédiák.)

Több mint két óra hosszat tart
ez a barangolás. Az uccakersztezé
seknél apró kávéházak. A férfiak
ide szokták meghívni a hölgyeket
teára, feketekávéra. Vagy három-
száz ilyen kis kávéház, kifőzés,
étterem és gyümölcsösboltot szám-
láltam meg. Akkor jutottunk el
az orosz negyedbe. Ez egészen
friss, újkeletű, két-hároméves csu-
pám. A régi időben éppen csak
annyi orosz leány volt itt, mint né-
met, vagy francia. Talán száz,
vagy kétszáz. Most több mint há-
romezer, csupa menekült. Moszk-
vaiak, szent-péterváriak, nijnij-
novgoródiak, ukrainaiak, a Baj-
kál-tó környékéről valóak, egész
Szovjet-Oroszország képviselve
van.

Mikor kiüldözték őket hazá-
jukból, magukkal hozták ékszereit
ket, aranyukat, ezüstjüket, bur-
dáikat, amit össze tudtak kapkod-
ni. Lassanként azonban eladogat-
tak mindent. A konstantinápolyi
ékszerészek kirakataiban csupa
orosz ékszer csillog, gyémántok,
drágakövek, melltűk, órák, ciga-
rettatárcák, katonai kitüntetések,
sok arany és ezüst, majdnem mind
egyikben az orosz sas, és sok ne-

mesi és főnemesi címer, egészen
a hercegi koronáig. Egy-két év
alatt az ékszerek árát is felérték,
sőt a bundák és a fölösleges ru-
hamentek árát is. Munkát csak ke-
vesen találtak. A férfiak még in-
krább el tudták helyezkedni, de a
sok nő nem kapott alkalmazást.
Legtöbbjük férfi nélkül jött, csak
a gyerekekkel.

Akkoriban a legelőkelőbb ho-
telekben szálltak meg, kocsin jár-
tak és gögösen, méltósággal tür-
ték a szenvedést. A gög és a méltó-
ság csak addig tartott, míg be-
nem következett az első nélkülöz-
zések ideje. Hamarosan eljött az
is. Ma már ott tartanak, hogy há-
romezer menekült orosz nő a
„szent negyed“ lakója lett.

Rablótámadás

Temesvárott.

Elűtöttek és kifosztottak egy cser-
novici kereskedőt a Scudier-parkban.

(Saját tudósítónktól.) A temes-
vári Scudier parkban ma reggelre
virradó éjszaka, közel ahhoz a
helyhez, ahol nemrégiben egy szen-
zációs gyilkosság történt, amiről
a Közöny is részletesen megemlé-
kezett, eddig ismeretlen utonállók
vakmerő rablótámadást követtek
el Melzer Zsigmond csernovici ke-
reskedő ellen.

Melzer Zsigmond üzleti ügyek
ben érkezett néhány nappal ez-
előtt Temesvárra, tegnap este két
barátja és Kerner Jenőné társasá-
gában hazafelé tartott a Korona
szállóból a Scudier parkon keresz-
tül a Belváros felé.

Az uton két csavargó külsejű
egyen követte őket, akik a park-
ban mind közelebb csatlakoztak
hozzájuk. Erre az urak megfordul-
tak s közeledtek a csavargók fe-
lé, kik közül az egyik ebben a pil-
lanatban Melzert egy hatalmas do-
ronggal úgy ültette fejbe, hogy
azonnal eszméletlenül összeesett,
a másik pedig a súlyosan sebesül-
tet teljesen kifosztotta, majd mind
kettőn elmenekültek.

Csak ekkor vették észre, hogy
Kerner Jenőné szintén ájultan fek-
szik a földön, mert az egyik rabló
minden valószínűség szerint boxer-
rel a homlokán megsebesítette.

Kernernét és Melzert is rövide-
sen sikerült eszméletre téríteni.
Melzert, aki szívbeteg ember a
rablótámadás súlyosan megsebesít-
te. Több mint huszezer lejt érő
készpénzét és értéktárgyait vitték
el a rablótámadók. A rendőrség a
nyomozást megindította.

A Scudier parkban már több iz-
ben fordultak elő utonállások, sőt
gyilkosságok is, s úgy mint az
előtt, most sem jelentkezett rend-
őr a megtámadott társaság segély-
kiáltására. Indokolt lenne tehát,
ha a rendőrprefektúra sürgősen
intézkednék, hogy a parkban éj-
szaka is állandó őrség cirkáljon.

Apagyilkosság Aradmegyében.

(Egy aradi rendőr tartóztatta le a gyilkost, — saját öccsét. Az apagyilkos elmondja véres tetteinek lefolyását.)

(Saját tudósítónktól.) Az aradi államrendőrségnek egyik közrendőre ifjabb Crisan Illés ma délután egy tizenhét évesnek látszó fiatal embert vezetett karonfogva a rendőrség épületébe. Egyenesen Jancu Traian felügyelő szobájába vitte és így szólt a rendőrtisztviselőnek:

— Elhoztam az öccsömet, tessék letartóztatni, mert meggyilkolta az apámat.

Az idegesen remegő hangú rendőr szavai mögött mélyszégyen és megrázó családi tragédia rejlik. Először a rendőr beszélt el a megrendítő esetet, majd a fiatal apagyilkos mondott el mindent apjának meggyilkolásának részleteiről, azonban homályban hagyott még egyes momentumokat, amelyeknek kiderítésével világos lesz a borzalmas apagyilkosságnak minden részlete.

Felfedezik a gyilkosságot.

A múlt héten péntek reggel történt, hogy ifjabb Crisan Illés felkereste öccse az aradmegyei Varsándi községből és bejelentette neki, hogy apja meghalt és jöjjön haza azonnal. A rendőr néhány napi szabadságot kért és még aznap feleségével együtt hazautazott Varsandra. Az apját ott találta lakásán, holott, *felvatalozatlanul*, a földön fekvő. A rendőr még akkor semmit sem sejtett a sötét tragédiáról és kérdőre vonta öccsét és édesanyját, hogy miért nem adják meg a végteszünetet apjának? Azok azt válaszolták, hogy várták őt, a legidősebb testvér hazaérkezését. Crisan csak másnap szombaton reggel tett jelentést az illetékes hatóságoknak apja haláláról és délután megjelent a halottkém a lakáson. Akkor már az idősebb Crisan Illés gyertyák között ravatalon feküdt. A halottkém megvizsgálta és meglepetten állapította meg, hogy *a halott testén a gyomor tájékán, egy szurástól eredő mély seb tátong*. Amikor a család tagjainak ezt tudomására adta azok szintén látszólag meglepődtek az eset miatt.

Különös, hogy a varsándi csendőrség csak hétfőn kezdte meg a nyomozást a gyilkosság ügyében. Azt még nem sikerült kideríteni, hogy ez a halottkém mulasztása-e aki későn jelentette be vagy pedig mások hanyagságának tudható-e be?

A rendőr nyomoz a saját öccse után.

Ifjabb Crisan Illés aradi rendőr azonban a gyilkosság felderítése után azonnal megkezdte a nyomozást és a nyomozás adatai alapján megrendülten volt kénytelen megállapítani, hogy *a gyilkos nem lehet más, mint a saját öccse*. Kutatni kezdett öccse viselkedése

után és megállapította, hogy a fiatal embert apja ez előtt egy héttel pénzzel és élelmiszerekkel ellátta és elküldte Petrozsényba, ahol rokoni laknak, hogy ott vállaljon munkát. *A fiu könnyelmű és léha természetű volt*. Csütörtökön már viszatért azzal, hogy nem kapott foglalkozást Petrozsényban és ezért kénytelen volt hazautazni. Idősebb Crisan Illés megdorgálta fiát pénzt és élelmiszert adott ismét neki, hogy feltétlenül utazzon vissza, mert ott minden ember, aki dolgozni akar megélhet. A fiu elment, de még aznap este visszatért. Nem ment apjához, hanem a házuk szomszédságában lakó idősebb asszonyhoz ment, aki azzal rémitette, hogy ne merjen visszamenni, mert *apja nagyon haragszik*.

A szomszédasszonynál maradt este tíz óráig és ez idő alatt, amint a fiu beszélt a szomszédasszony rávette, hogy apját gyilkolja meg. Eleinte tiltakozott, de később a szomszédasszony rábeszélésének hatása alatt megérlelődött benne a borzalmas elhatározás. *A szomszédasszonnyal együtt beszéltek meg, hogy miképpen hajtsa végre az apagyilkosságot*. Ugy határozták, hogy a szomszédasszony átmeny idősebb Crisan Illésnéhez és kéri, hogy jöjjön hozzá és dörzsölje meg fájo tagjait. *Amíg az anyja odaát lesz, addig az istállóban elbújt fiu átmeny apjához és végrehajtja rémes tettet*. Az elhatározást tett követte. A szomszédasszony átment Crisanéért, aki azonnal teljesítette kérését. Mielőtt a dörzsöléshez hozzáfogott volna a szomszédasszony azzal az ürügyvel, hogy melegvizért megy, kiment az istállóba és ott *értesítette a fiút, hogy szabad az út*.

Az apagyilkosság lefolyása.

A fiu a szomszédasszonnyal ment át apja házába, hogy borzalmas elhatározását végrehajtsa. Egy hatalmas konyhakést vitt magával, lassan kinyitotta apja hálószobájának ajtaját, egyik kezében egy istálló lámpást, a másik kezében egy konyhakést tartott. *Az öreg Crisan Illés mozdulatlanul aludt ágyában*. A szomszédasszony ez idő alatt kint örködött nehogy valaki megzavarja őket. A fiu az ágyhoz ment és *a hatalmas konyhakést markolatig beleszurta édesapja testébe*. Az öreg Crisan Illés hörgött egyet, száján kibugygyant a vér, megfordult és lebukott a földre. A fiu ezután kirohant a szobából és az asszonnyal együtt hazamentek, ahol a szomszédasszonyt az édesanyja várta, hogy hozzáfogjon a masszírozáshoz. A gyilkos fiu ezután megmosta a kútnál a konyhakést és visszavitte a szomszédasszony

konyhájába. Másnap reggel megbeszélés szerint a fiu felkereste édesanyját, akit a szomszédasszony lakásán tartott és bejelentette neki, hogy *az apja meghalt*. Az asszony a szomszédasszonnyal és a fiával együtt áment a gyilkos tett színhelyére és ott amikor látta a földön fekvő véres hullát, kétségbeesett siránkozásba tört ki és *jelentést akart tenni a csendőrségnek*, de a fia és a szomszédasszony, erről lebeszéltek, mert amint mondták, el kell hallgatni az egész esetet, mert *neki is baja lehet belőle*. Az együgyű asszony hallgatott a gonosz tanácsra és nem szólt senkinek a gyilkosságról.

A gyilkos szökése.

Hétfőn, amikor a csendőrök megkezdtek a nyomozást, eimen tek idősebb Crisan háza előtt. Az ifjabb Crisan Illés aradi rendőrben akkor érlelődött meg teljesen az a gyanu, hogy apját öccse gyilkolta meg. Azelőtt egy félórával odaadott édesanyjának husz lejt, hogy hozzon rajta tüzelő fát. Amikor a csendőrök elmentek az ablak előtt, öccse sápadtan rohant oda édesanyjához, elkérte tőle a husz lejt és azt mondta, hogy ő majd elhozza a szükséges fát. Az után kiszaladt az utcára. Crisan Illés hamarosan utánament és egy közeli fűszerüzletben megtudta, hogy ott öccse cigarettát vásárolt és egy kocsinak egy félliter bort fizetett, akivel együtt felült a kocsi és elindultak Ujszentanna felé. Ifjabb Crisan Illés rendőr nem szólt senkinek gyanújáról. Megrázó lelkitusa után elhatározta, hogy bosszút áll apja gyilkosán még akkor is, ha a saját öccse. Ma reggel érkezett Aradra, de előzőleg kutatta öccse nyomait és megtudta, hogy az is Aradra jött. Itt szolgálattételre jelentkezett a rendőrségen és délután tizen két órakor, amikor hazament, a Radnai ut 31. számú lakására, hűzigazdája azzal fogadta, hogy öccsét látta az utcán sétálni.

Te gyilkoltad meg az apámat!

A rendőr azonnal öccse kútjára indult és egy félóra múlva megtalálta az apagyilkos fiút sógoránál.

— Te gyilkoltad meg az apámat! — mondotta öccsének a rendőr.

— Igen, én — felelte a fiu.

A rendőr karonfogta öccsét és elvezette a rendőrségre. Utközben nem tett neki szemrehányást, de nem is tudott volna, mert a borzalom és a kétségbeesés szorongatta a torkát, hanem átadta a gyilkos fiút Jancu Traian rendőrszektornak, aki megkezdte a fiu kihallgatását. A fiu elmondotta azokat, amit fent megírtunk, arról azonban, hogy miért követte el a gyilkosságot és hogy milyen érdeke a szomszédasszonynak, hogy a véres tettet elkövessék, arról nem akart nyilatkozni. Sőt konokul hallgatott akkor is, amikor a szomszédasszony nevét kérdezték. Az apagyilkosságnak ezt a részletét még homály fedi. De az a valószínű, hogy az ötven esztendősszomszédasszony hálójába kerítette a fiút, akivel szerelmi viszonyt folytatott és azért bujtotta

fel a gyilkosságra, hogy ne kényeszeríthessék szeretőjét a község elhagyására. Az anya szerepe is titokzatos még, mert habár a fiu azt állítja, hogy anyja nem tudott semmit a gyilkosságról, mégis megállapítható, hogy a meggyilkolt öregember felesége, ha utólag is, de ismerte az eset minden részletét és csak azért hallgatta el, hogy fiának ne okozzon bajt. Az aradi államrendőrség az apagyilkos fiút holnap kíséri át az ügyészséghez és a gyilkosság hőmályos részleteinek kiderítésére a varsándi csendőrséggel együtt folytatja a nyomozást.

Az újságírók bálja.

(Az első temesvári újságíró bál szencziós sikere.)

Kedves Szerkesztő Ur! Ön arra kért, hogy írjam meg őszintén, mi ként mulattam azon a bálon, amelyet Önök rendeztek, én, az egyszerű bál látogató, mert nehezére esnék a saját első mulatságukról elfogulatlanul írni. A milyen szivesen teszem, olyan nehezemre esik, mert nem forgatom annyira a tollat, hogy oly szívesen írjam le az est benyomásait, amilyen szíves volt maga az est s oly mulatságosan, amilyen kedvesen és festelemül röptek az órák, míg hajtájában a szürke hétköznap kérelhetetlen parancsszava szétzavarta az előkelő társaságot.

Nagyon szép volt ez az est! Rég nem láttam a tisztí kaszinó termeiben ilyen előkelő, finom közönséget, pedig ott ugyancsak gyakran találkozik Temesvár előkelősége. Ragyogó asszonyok, elragadóan bájos leányok szárai szebbnél szebb, értékesebbnél értékesebb estélyi toillekben és jelmezekben a fiatalág ideségét, szürte tavaszi lehetetet terjesztettek maguk köré s a mi minden bálnál a fő: *rengeteget tüncoltak*, annyit, mint eddig még soha. Én magam is estétől reggelig meg sem pihentem s ragyogó arccal meséltek a gyönyörű nők, hogy milyen pompásan mulattak.

Temesvár előkelősége, szellemi és pénzarisztokráciája jőformán teljes számban képviselve volt.

A megjelent előkelőségek közül sikerült a következő neveket feljegyeznem: Coste Gyula dr. prefektus és neje, dr. Georgevici Lucian főpolgármester, a távollévő Gavanescu tábornok helyett Prodán tábornok, Arsenovici pénzügyi vezérigazgató, Alexandrescu ezredes, Stefani alezredes, térparancsnok, Liuba Valér dr. rendőrprefektus, Lahovary szenátor, Negulescu alezredes, vezérkari főnök, Faur Liviusz miniszteri igazgató, Codeca Giulio olasz, Behavetz János dr. osztrák konzul, Ungár Adolf dr., az ügyvédi kamara alelnöke és Marjan Dionis dohánygyári igazgató.

Estélyi mulában megjelentek: Dr. Coste Gyuláné, Prodán tábornok neje, Alexandrescu ezredes

neje, dr. Liuba Valérné, Stefani alezredes neje, Eminescu százados neje, Dimitriu Pálné, Tirbu Jánosné, Kappus Xavér Ferencné, Schiott Albertné, Kubán Endréné, Pittoni Lenke, Bach Gyuláné, Drechsler Vilmosné, Neu Simonné, Wolff Mihályné, Hammer Móricné, Bigner Károlyné, Lazarovitz H. Lázárné, Dán Jánosné, dr. Dutschák Frigyesné, Friedmann Lajosné, Sokorai Ferencné, Farkas Józsefné, Kleiser Nándorné, Scheirich Emilné, Detta, Feigl Edéné, Detta, Büchl Ferencné, Detta, dr. Behavetz Jánosné, Grünwald Zsigmondné, Guttman Jánosné, Schwartz Józsefné, dr. Ungár Adolfné, Leu Józsefné, Remete, Barabás Ákossi Dezsóné, Dénes Vilmosné, Singer Ferencné, Singer Józsefné, Tereba Emilné, Schiff Béláné, Karsai Zoltánné, Reich Alfrédné, Körper Mártonné, Lampel Árpádné, dr. Josef Arnoldné, Csongor Györgyné, Blau Mórné, Saruga Lajosné, Messinger Sándorné, Kutterer Sándorné, Bosel Sándorné, Frankl Zoltánné, Detta, Jahn Ferencné, Reiter Józsefné, Moskovits Lipótné, Moskovits Dezsóné, Babcsányi Ferencné, Hauloid Jánosné, dr. Klein Rikárdné, Móhilo Ernőné, Westermayer Frigyesné, Schillenberger Dezsóné, Reeberger Béláné, Cosma örnagy neje, Reiszmann Mórné, Herzl Kálmánné, Schönhaut Ernőné, Singer Izsonné, Darányi Ernőné, Nyitra, Raicovici százados neje, Biraescu Trajáné, Christescu hadnagy neje, Hauszka Rópláné, Reinholz Istvánné, Lieblich Béláné, dr. Láng Lehelné, Perera Jánosné, Andritoi Rezsóné, Weisz Vilmosné, Nagyvárad, Lázár Valérné, Löwinger Béláné, Lugos, Pollák Sámuelné, Elwanger Károlyné, Blum Ferdinándné, Biraescu Györgyné, dr. Peruzziné, Márton Zsigmondné, Ferrariné Fulvio Cesare, Schweiger Árpádné, Artner Anna, Roth Rezsóné, Grosch Dezsóné, Pasou Sándorné, Köves Róbertné, Bogma Istvánné, Malonyay Zsigmondné, Klotz Ádámné, Bergmann Jenőné, Mardan Dionysné, Vlad Viktorné, Schneider Tóbiásné, Ehrenhaupt Bernátné, dr. Uhlyárik Béláné, dr. Basch Henrikné, Vertán Emilné, Riedl Jánosné, Havas Lajosné, Udvardy Sándorné, Deutsch Gyuláné, dr. Weiner Dezsóné, Ceha Frigyesné, Tikaci Ella, Ceha Gertrud, Tirbu Mia, Ehrenhaupt Baby, Rózi és Irma, Weisz Anna Szabó Ilonka, Róth Melitta, Artner Alice, Müller Aranka, Biraescu L., Bojin Livia, Pollák Böske, Andritoi Kornélia, Rankovics Tvecsi, Meworach Mancsi, Braun Ella, Arad Lebovics Erzsébet, Nvárad, Prauch Boris Arad, Hladik Gitta, Hladik Erzsébet, Kubán Rózi, Wilinsky Marcia Lippa, Moskovits Rózi, Csernojevits Márta, Herzl Sára, Reiszmann Gizi, Barta Böske, Westermayer Rózi, Engelmayer Annuska, Reiter Olga, Messinger Margit, Kohn Heléna, Kutterer Piri, Singer Irén, Csongor Irén, Káldor Vica, Blumenfeld Elvira, Halász Margit, Wilim Margit, Kassai Margit, Leu Hortensia, Remete, Pechtold Böske, Maucz Lidia, Luca Mária, Heller Katica, Gáltói Dusi és Gáltói Vilmi, Schott Irma, Varga Böske és még számosan.

Jelmezben jöttek: Berandt Hajnalka (domino), Buckel Edit

(Pierette), Kriszta Lenke (Pierette), Farkas Ilus (éj királynője), Süveges Aranka (dárma), Deutsch Klári (aviatikus), Szentpály Gézané (cigány), Grünwald Magda (rikkancs), Grosz Ilonka (táncosnő), Schinafel Leoné (indiai nő), Singer Magda (Pierot), Wiener Zsuzsi (Pierette), Szegei Böske (apród), Wagner Jolán (domino), Tornya Piroška (Pierette), Spindre Rózi (apród), Feigl Mária (fantázia), Scheirich Györgyné (táncosnő), Biró Duci (Pierette), Wiener Kató (Harlekin), Ungár Lidi (rokokó), Wolff Mihályné (Carmen), Ehling Böske (Pierette), Novák Lenke (Pierette), Steiner Boriska (Pompadour), Szendrey Józsa (Bajadér), Fellner Aranka (Piroška), Moskovics Géza (apród), Moskovits Lili (Harlekin), Rehberger Margit (rokokó), Heissler Inci (Pierot), Risman Gizi (ballett), Klein Rózi (Pierot), Brock Ilonka (Biedermaier), Wingeres Baba (Pierette), Bölcsey Margit (gitáros Pierette), Földváry Anna (apród), Bugél Jenőné (magyar menyecske), Bugél Mady (olasz leány), Wisinger Frida (Pierot), Mohila Ica (Pompadour), Schallenberger Lenke (csillag), özv. Weisz Lajosné (dárma), Klein Margit (Bajazzo), Marian Mici (Piroška), Bachruch Irén (puderpamocs), Weinert Lili (suszterinas), Herzl Lidike (mátró), Frommer Ilus (iskolás fiú), Ehrenhaft Maca (Mefiszto), Bayer Eleonora (Pierette), Saroga Lola (dárma), Saruga Irma (sakk), Heim Irén (hollandi leány), Kohn Jolán (hollandi leány), Grósz Böske (puderpamocs), Dankó Margit (dárma), Verő Zsuzska (Ámor), Malonyay Piroška (rokokó), Torma Duci (rokokó), Hollós Erzsébet (suszterinas), Hollós Irén (indusnő), Shattlesz Margit (csillag), Marton Irén (rokokó), Goldmann Vilma (Pierette), Bergmann Irma (Pompadour), Bergmann Aranka (éj királynője), Bomborás Cili (cigány), Földes Berta (biedermaier), Grecu Anna (apród), Basch Valéria (dárma), Georges Lotte (szlovén nő), Rónai Samuné (odaliszka), Matanovics Mária (cigányasszony), Farkas Béláné (rokokó) és Preis Frida (poéta.) Férfiak: Rónai Soma dr. (perzsasah), Deutsch Endre (bohóc), Szendrői József (középkori lovag), Varga Berci (Parafucile) és Varga Zsiga (világfi).

A fényes katonai egvényruhák, a frakkok és szmokingok fekete vengere, a hölgyeket a körülölelő drága selymek és a ragyogó ékszerek az izlésesen dekorált s fényárban uszó termekben pompás szindusz, felejthetetlen képet nyújtottak. A bál látogatói nehéz szívvel, egy gyönyörű éjszaka emlékeivel, csak a késő hajnali órákban hagyták el a minden tekintetben fényesen sikerült est színhelyét. Doctor.

Országos puccsot terveztek a német kommunisták.

(Ma kellett volna kitörni a lázadásnak. — A rendőrség idejekorán leleplezte a tervet.)

Berlinből jelentik: A kommunisták mára óriási arányú *kommunista puccsot* terveztek, amelyet a rendőrség idejekorán leleplezett. Számos nagy városban történt házkutatás és a lefoglalt okmányokból kiderült a lázadás egész terve. A kommunisták az ország egész területére terveztek puccsot és egyidőben akarták végrehajtani minden nagyobb városban. Jelszavuk volt megmenteni a nyolcórás munkanapot és harcba indulni a kivételes hatalom ellen. A tüntetéseket a munkanélküliekkel akarták végrehajtani és a más

embereket felszólították, vigyék magukkal feleségeiket is. Az *aszszonyokat akarták a menet élére állítani, hogy a rendőrt kordont áttörjék.* A tüntetők biztosan számítottak a rendőrséggel való összelitkőzésre, mert a csoportok vezetői nyomtatványt kaptak, amelyen a tüntetés után *felkellett volna jegyzőnk a halottak és sebesültek neveit.* A Berlinben lefoglalt okmányokhoz hasonlókat találtak Kömigsbergben, Lipcsében, Braunschweigben, Magdeburgban és Stuttgartban. Rengeteg letartóztatás történt.

A nap tükre.

ELADÓ EGY NÉMET NYELVŐ PAPAGÁLY. Isten látja hitvány lelkünket, mindezeidig nem is tudtuk, hogy léteznek németnyelvű papagályok is. Most azonban már tudjuk, mert egy napilap apróhirdetési rovatában eladásra kínálnak egy ilyen értékes és felette művelt állatot. Kár, hogy a hirdető nem közölte, hogy madara milyen német nyelvet beszél, mert van raccsoló porosz dialektus, elnyújtott, dalla mosan hangzó szász, létezik a sok között a speciális bécsi német beszéd, van jüdis zszarzon német, azonkívül Göthe klasszikus német sége. Az sincs kizárva, hogy a tudós papagály csak a Berlitz vagy Schidlof szisztéma szerint sajátította el a németet vagy talán Rozsnyay metódusa szerint egy óra alatt. A művelt madár iskolai végzettségét is fel kellett volna tennetni, mert nem lehetetlen, hogy középiskolai vagy egyetemi végzettséggel is rendelkezik. Sok minden kitélik egy ilyen németül beszélő papagálytól. Mindenesetre büszkék lehetünk, hogy szeretett városunk falai között létezik németül beszélő papagály és nincs kizárva, hogy franciául, angolul, olaszul, talán latinul és görögül beszélő madarunk is van. Minden esetre nyomozni kell utánuk és ha sikerült egy pár ilyen abszolút műveltségű madarat felfedezni, úgy a legsürgősebben közölni kell ezt a krónikáikkal, hogy feljegyezhessek városunk történetébe a jelentős kulturhistóriai tényét.

LETARTÓZTATTÁK, MERT ELALUDT A SZÍNHÁZBAN. Akit letartóztattak, mert elaludt a színházban nem követett el valami különösebb büntető törvénykönyvbe ütköző dolgot, egész egyszerűen úgy maradt a széken és amikor az inspekciós rendőr az előadás után felkeltette és nagy buzgalomban felvitte a rendőrségre, kijelentette, hogy neki úgy jött, hogy elaludjon. Megkérdezték tőle, hogy a színpadon megjelenő vakító fehér vállak és finom bokák nem voltak rá olyan hatással, hogy az álmot elűzzék, mire azt felelte, hogy ő látott már azoknál sokkal szebbet. Amikor pedig aziránt érdeklődtek, hogy a színészek humora sem tud

ta megakadályozni szempillái lecsukódását, csak annyit felelt, hogy akkor kezdett el aludni, a mikor a színészek a legjobb viccet mondták a színpadon. A rendőrség kihallgatás után elengedte, mert a paragrafusok nem intézkednek a színházi alvásról. A színházi alvó távozás előtt azonban megjegyyeztem még, hogy sehol a világon olyan jól nem tud aludni mint a színházban.

Irodalom, művészet

* Az aradi színház műsora. Csütörtökön: Román előadás. Pénteken: Román előadás. Szombaton: Színészbál a Központban. Vasárnap d. u.: Hajduk hadnagya. Este Hattyulovag. (Bérletszünet.)

* Timisoarai színházi műsor. Csütörtökön: Tangókirálynő. Zöldhelyi Annus vendégfelléptével. Pénteken: Gül-Baba, Zöldhelyi Annus vendégfelléptével. Szombaton d. u. 3 órakor: Drótostót, Zöldhelyi Annus vendégfelléptével.

* Zenei Szemle. Járosy Dezső zeneakad. tanár folyóiratának idei első száma bevezető helyen a szerkesztő tollából Az elhanyagolt karénekre vonatkozóan taglal időszerű reformgondolatokat, míg a zenetört. rovatában Chopin színes emberi jellemzése foglal helyet. A gazdag füzet hátralevő anyagát kimerítő zenei világszemle tölti be. Félévi előfizetés 35 lej, mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal (Timisoara, Nagy-körut.)

* Az aradi színház hírei. Horváth Mici Pompadour. Az aradiak dédelgetett primadonnáját hosszas távollét után a Pompadour címszerepében látja viszont a publikum. Horváth Mici egyéniségének bájosága, kitűnő színészi kvalitásai régen nem érvényesültek oly igazán, mint a Pompadourban s ráadásul a legújabb divatnak valósággal szenzáció lesznek azok a toalettek, amelyeket erre az alkalomra készített a közkedvelt primadonna. Hálás szerephez jutottak az operettben Szeghő Lili, Fákerty Maca, Tompa, Ekecs, Győző, Selmeczi, vagyis csaknem az egész operett-együttes. A színház igazgatósága fényes kiállítással igyekszik fokozni az újdonság sikerét s ezért pazar új díszleteket és ruhákat készített. A Pompadour premierje hétfőn lesz, azután huzamosabban a színház műsordarabja

marad. A darabot Tompa Béla rendezte, a díszletek és kosztümök ugyan csak az ő utasításai szerint készülnek. — A színészből rendező-bizottsága különös súlyt helyez arra, hogy a táncot megelőző műsor a legkitűnőbb számokból állítódjék össze. A műsorban a szintársulat legkiválóbb erői szerepelnek, akik a buda-

pesti kabarék napi műsorának slágerit ismertetik meg a bál közönségével. Amint a meghívókon is olvasható, a műsor este 10 órakor kezdődik s erre az időre mindenkinek ajánlatos megjelenni, mert a késlekedők saját magukkal szemben vétkeznek. A műsoros előadás után reggelig tartó tánc következik.

Az élet Montekarlóban és Nizzában.

(Egy aradi ur tapasztalatai — Élet a montekarlói kaszinóban. — Arany helyett — rézérem. — A nők divatja. — Fízettett táncosok.)

(Saját tudósítónktól.) Montekarló... Nizza... Mennyi színes álmom fűződik e két névhez. A fiatal házaspár arról ábrándoznak, hogy milyen szép lehet az örök napsütés hazájában, kalandvagyó férfiak pedig a híres játékbárlangról álmodoznak. Egy ismert aradi nagykereskedő most érkezett meg néhány heti tartózkodás után Nizzából. Felkerestük és megkértük, hogy számoljon be impresszióiról a mai nizzai és montekarlói életről. Mint mindenki, aki külföldről jön, legelső sorban az árakról tájékoztatott bennünket.

— Az utazás Budapestről vagy Bécsből száz dollárba kerül, amiben a tizenegy napi pazar ellátás is benne van. A legdrágább tulajdonképpen a vízum. Az olasz vízum például oda-vissza száz frankba kerül. Nizzában aránylag elég olcsó az élet. Különböző minden attól függ, hogy hogyan él az ember. Szerény penzióban lakás és ellátás napi harminc frank, előkelőbb helyen ötven-hatvan és a Negresco vagy a Roure szállodában, ahol az elite közönség lakik napi 350 frank az ellátás. A gyümölcs aránylag drága. Egy banán ötven centimes, egy narancs harminc.

— Valamit a nizzai életről.

— A lehető legvidámabb élet folyik ott, még vidámabb mint háború előtt. A vendégek leginkább angolok, amerikaiak és franciák, de magyar és román is nagyon sok van. Az étteremben öt-öt nyelven beszélnek az elegáns pincérek, tehát még mindig internacionális élet folyik. Egyébként folyton táncolnak. Délután négy óra után kezdődik mindenütt a tánc és tart reggel nyolcig, különösen most a farsang alatt. Uralkodó tánc a Jáva. A nők rendkívül elegánsak, a legdivatosabb szín a fehér, gyöngydzsivel. Érdekes, hogy ahogyan láttam kalapot a nők fején, ehelyett hajukon gyöngydzsít viselnek.

— Volt Montekarlóban?

— Természetes. Ha már ott voltam a közelben, megragadtam az alkalmat és felkerestem a montekarlói kaszinót is. Nagyon könnyen lehet átmenni. Nizza és Montekarló között három perccenkint indulással autóbussz közlekedik, amely öt frankért viszi át az embert. A kaszinó zsúfolásig telve volt három frank. A legki-

sőbb tét ma is öt frank, de azért óriási összegeket vesztenek és nyernek. Leginkább az első történik meg, mert a bank, a háború dacára, hű maradt régi tradícióhoz és sorban fosztja ki a játékosokat. Azelőtt csak aranyban fogadták el a tétet, ma zsetonban játszanak és a száz frankos arany helyett ugyanolyan külsejű és súlyú rézérem került forgalomba. Mindkét pénznem hivatalosan el van ismerve, úgy, hogy a montekarlói és nizzai üzletekben ezekkel kifizethető bárki a vásárolt árut. A montekarlói kaszinóban a havi bérlet harminc, a nizzaiiban százhusz frank. A két hely között egyébként Nizza látogatóbb. Mindkét helyen kaphatók az összes magyar lapok — egy heti késséssel, egy frankért.

— Szigorú a vámvizsgálata határokon?

— Egyáltalán nem. Amikor beutazunk csak dohányt koboznak el, kifilé dohányt és parfümöt. A magyar-olasz határon a magyarok pedig csak a cukrozott gyümölcsöket és a narancsot kobozzák el. Ezt is csak akkor, ha nagyobb mennyiségben viszik.

— A Casinóban és a mulatóhelyeken rendkívül elegáns parkett táncok vannak, akik bárkivel táncolnak — harminc frank lefizetése ellenében. Ezeket legfőképpen olyan hölgyek veszik igénybe, akik máskülönben nem jutnak táncoshoz. Amint hallottam, egy ilyen parkett táncos ezeket keres éjszakánként. Mit mondjak még? A nagy zaj után szinte jól esik ha küssé pihenhetek.

Elbucsuztunk. Az uton szinte Kaleidoszkopszerűen táncoltak előttünk az impressziók. Zene, elegáns, párfümes hölgyek, casinók, nizzai karnavál és azután a kontraszt... Pénzhiány, lakás hiány és egyéb hiányok...

(m. r.)

— A timisoarai diákszavargások ügye. A szombaton este Timisoarán lejátszódott diákszavargásokkal kapcsolatban most már csak a cluj-i (kolozsvári) diákszervezet elnöke, Mica Traian egyedül az ügyesség foghazának lakója. Az ügy aktái már a vizsgálóbíró előtt fekszenek. A nyomozás most abban az irányban folyik, hogy kik vettek részt a rombolásokban. A letartóztatott egyetemi hallgatók egyike sem akarja vállalni, hogy a rombolásban részes lenne.

HIREK.

Vádirat Kunfi ellen.

(Az emigrációban elkövetett bűntettek.)

Budapestről táviratozzák: A mai hivatalos lapban február 26 ára a törvényszék megidézte Kunfi Zsigmondot, a magyar nemzet megbecsülése ellen elkövetett három bűntettért. A vádirat inkrimálja 1922. decemberben a hágai világbéke kongresszuson mondott beszédet, amely a fehér gárdisták kormányának hadiké szülődéseiről szólt. Azt hangoztatta, hogy Magyarország állandóan háborus veszedelemmel fenyegeti a békés fegyvertelen Ausztriát, Cseliszlovákiát, Jugoszláviát és Romániát, amely ezeknek az államoknak okot szolgáltat a fegyverkezésre. Azonkívül halálját kifejezte Fimennek, amiért megszervezte a Magyarország elleni bojkottot. A vádirat második pontja azzal vádolja Kunfit, hogy a Prágában kiadott „Szociáldemokraták Magyarországot becsmérlé. A harmadik vádpont Hamburgban 1923. májusban megtartott nemzetközi szociálista kongresszuson tartott beszédével foglalkozik.

— Mária királyné a pápa előtt. Rómából jelentik: Mária román királyné néfiön Iliana hercegnővel inkognitóban meglátogatta az olasz királyi párt és tegnap részt vett a sixtusi kápolnában a pápa koronázó napjának ünnepén, ami után kihallgatáson jelent meg a pápánál. A Tribuna azt írja, hogy Rómában nem tudnak a belgrádi sajtó híreszteléséről, hogy Miklós román herceg legközelebb eljegyzné Mafalda olasz hercegnőt.

— Kinevezés. Királyi dekrétum alapján az aradi köztisztviselői fegyelmi bizottság elnökévé dr. Moldovan Silviust, a törvényszék elnökét nevezték ki. A megbízás három esztendeig tart 1924. január elsejétől számítva.

— Német képviselő tárgyalása Macdonalddal. Berlinből táviratozzák: Mehrzeit képviselő ma repülőgépen Londonba utazott, hogy Macdonald angol miniszterelnökkel tárgyaljon a Rajna-vidék ügyében.

— Amerika nem tárgyal orosz delegátussal. Rómából táviratozzák: Az Északamerikai Egyesült Államok részéről hivatalosan kijelentették, hogy a nemzetközi tengeri leszerelési értekezleten nem vesznek részt, mert az Unio nem engedheti meg, hogy képviselői egy tárgyalóasztalhoz üljenek Szovjet-Oroszország megbízottaival.

— Peidl Gyula meghosszabbította londoni tartózkodását. Budapestről táviratozzák: A Pesti Napló a szociáldemokrata párt vezetőségétől arról értesül, hogy Peidl Gyula, a párt egyik vezére londoni tartózkodását meghosszabbította egy héttel.

— Színésztemetés. Ma délután három órakor temették el Aradon Lenke Györgyöt, az aradi városi színház volt tagját. Az aránylag fiatal, alig negyvenöt éves korában elhunyt színész koporsója fölött Csécsy Imre református lelkes magasszárnyalású bucsubeszédet tartott. A bucsubeszéd után a színházi énekhar busudalt énekelte, majd megindult a gyászmenet. A koporsót az alsótemetőbe vitték, ahol rövid szertartás után elhantolták. A temetésen megjelentek az aradi színház tagjai, va-

lamint Róna Dezső és Szendrey Mihály színigazgatók.

— Aranyceruza címen egy kis cikk jelent meg legutóbbi lapunkban. A cikk íróját tévesen informálták a megírt esetről, ezért az igazság érdekében a következőkben helyreigazítjuk azt: A ceruzát, melyre a színész 500 lej szivességi kölcsönt kapott az ügyvédől, az ügyvéd egy ismert ékszerésszel — mivel kételkedett az arany valódiságában — felbecsültette és aki azt 800—1000 lepre becsülte. Ezután átadta egy előkelő papirkereskedőnek, hogy tegyen bele egy írót, mivel az hiányzott belőle. Pár nap múlva a papirkereskedő — kinek korrektsége kételyen felüli — sajnálattal közölte, hogy a ceruza elveszett, kijelentvén, hogy a kárt megtéríti. Fel is ajánlotta a színésznek azt az összeget, amire az ékszerész becsülte, 1000 lejt, de természetesen a tényleges értékénél nem hajlandó magasabb kártérítést fizetni. Ez a való tényállás, minden más rosszakaratu koholmány.

— Temesmegye új fegyelmi bizottsága. A hivatalos lap legújabb száma szerint Temesmegye fegyelmi bizottsága következő tagokból áll: Rádi Timót törvényszéki elnök, Pincu Kornél vármegyei főjegyző és Nistor Demeter dr. városi főjegyző. Póttagok: Athanasiu Miklós törvényszéki bíró, Boleantu Valér dr. dettai főszolgabíró és Sagovici Samuel timisoarai városi tanácsos.

— Eljegyzés. Ifj. Cosma Aurel, a Nadejdea volt munkatársa vasárnap, folyó hó 17-én tartja eljegyzését Ionescu Ilie nagybirtokos leányával, Elenával Craiovan.

— Sommer volt aradi vizsgálóbíró ügyvédi irodát nyit. Sommer Nándort, az aradi törvényszék vizsgálóbíróját tudvalevőleg az igazságügyminiszter (Abrudbányára helyezte át. Értesülésünk szerint Sommer nem foglalja el új hivatalát és felettes hatóságához benyújtotta nyugdíjaztatása iránti kérelmét. A volt vizsgálóbíró ugyanis Aradon ügyvédi irodát nyit. Sommer Nándor közel husz éve tagja a bírói karnak, mindig kiváló jogásznak tartották és ezért a legintósbabb pozíciókat hosszú évek óta vele töltötték be. Köztisztviselőben álló, értékes egyénisége nagy nyereség lesz az aradi ügyvédi kamara számára.

— Felfüggesztettek egy megvesztegethetőséggel gyanúsított bírót. Bucurestiből táviratozzák: A Monitorul Oficial legutóbbi száma közli, hogy a jalovici törvényszék vizsgálóbíráját felfüggesztették megvesztegetés gyanúja alatt.

— Új kőkorszakbeli falu. Párisból táviratozzák: Bretagneban a tengerparton a szökőár történelemelőtti kőkorszakbeli falut sodort a felszínre. Az érdekes lelet iránt tudományos körökben általános az érdeklődés.

— Véletlen emberölés évés közben. Joanovics András és Jovicza Luca sustrai lakosok 1922. októberében egy kocsin Józseffelvára igyekeztek. Utközben befértek egy kocsmába, ahol erősen beszéltek. A kocsin szalonát vettek elő és bicskával enni kezdtek. Közben a kocsi a mámoros emberekkel befördült az árokba és Joanovics kése felvágta társának a nyakán az ütőeret, aki sérülésébe belehalt. Ma tárgyalta az ügyet a timisoarai törvényszék, amely gondatlanságból okozott emberölés miatt 1000 lej pénzbírságra ítélte Joanovicsot.

— **Halálozás.** Sulyos csapás érte Dénes Sándort, a szatmári „Szamos” főszerkesztőjét. Anyósa, özvegy Deutsch Mórné született Bródy Johanna 67. éves korában Szatmáron meghalt. Az elhunyt nővére volt Bródy Sándornak, az európai híri magyar írónak és kiterjedt rokonság gyászolja Aradon is, ahol felesége révén dr. Deutsch Izsó, közjegyző, valamint a Rácz, Máté és Steinfeld családok vannak az elhunytal rokonságban.

— **A detektív tolvaja.** Soreanu Jonei timisoarai detektívnek, a gyárvárosi Bány-uca 14. szám alatt levő lakásának ajtaját ez előtt két héttel felfeszítették és a szekrényekből körülbelül 10 ezer lej értékű ruháknak vittek el. A detektívnek sikerült letartóztatni lakása tolvaját Augustin Viktória 23 éves munkásnő személyében. A munkásnőt máshol elkövetett lopásai miatt hallgatták ki és közben véletlenül ejtett el szavakat, amelyekből arra lehetett következtetni, hogy ő követte el a detektív lakásába is a betörést. Amit azután később a munkásnő be is vallott.

— **Erogtott orosz kém.** Bucurestiből táviratozzák: Az állambiztonsági hivatal egy volt orosz ezredet tartóztatott le. Doljinszky Boris orosz tisztnek nevezte magát és a Pallace Athéne szállóban a legelőkelőbb lakosztályt foglalta le magának. Az orosz tisztet Voinescu Romulusz állambiztonsági vezérfelügyelő hallgatta ki. Doljinszky részletes vallomást tett, amelyben bevallotta, hogy a párisi monarchista orosz körökkel tartott fenn összeköttetést, de ugyanakkor a szovjet kormány részére is kémzolgálatot teljesített. A kémzolgálat anyagát a berlini orosz kirendeltség útján továbbította Moszkvába. Mivel alapos gyanúok forognak fenn, hogy Doljinszkynek bűntársai vannak, a szigoranca erélyes nyomozást indított ebben az irányban.

— **Tolvai feleség.** Dumele János temesvár-gyárvárosi lakos feljelentést tett a timisoarai rendőrségen, hogy a felesége nagymennyiségű ruháját és fehérneműjét ellopta. A lopott ruhákat pedig azután Dumele Antalnak adta el. A rendőrség a lopott holmikat a jelzett helyen tényleg meg is találta. Ugy az asszonyt, mint az orgazdát letartóztatták.

— **Elielt sikkasztó.** Lazarescu Ioan, a timisoarai betegsegélyző pénziár tisztviselője különböző összegeket sikkasztott el a pénztártól. Így felvett a villamosvasutól 32.000, a vízművektől 15.000 lejt, azonban ezeket az összegeket nem könyvelte el. Később attól félt, hogy rájönnek sikkasztására, azért eltávozott Timisoaráról és Alvincen vállalt segédjegyzői állást. A hűtlen tisztviselő ügyét ma tárgyalta a timisoarai Popescu tanács. Radeanu ügyész példás büntetést kért a tisztviselőre, mert hangsúlyozta, hogy az utóbbi időben gyakran fordult elő, hogy a tisztviselők hűtlenül kezelték a reájuk bízott pénzeszegeket. Dr. Skutecky védő azzal érvelt, hogy Lazarescu már ismét véglegesített köztisztviselő és ezért el kellene tekinteni sulyosabb megbüntetésétől. A bíróság Lazarescut nyolc havi fegyházra és három évi hivatalvesztésre ítélte.

UFERINI

— **A Fehér Kereszt Gyermekvédő Egyesület** pénteken délután három órára a színházba hirdetett próbáját az estélyek rendezésén kívül álló okok miatt kedden délután fél három órára halasztották.

— **Béreljen, Kerpel könyvtárában**

— **Fogászati hír.** D. M. Gancz Frida vizsgázott fogászno, fogászati rendelőjét Str. Enescu (Deák F.-u.) 40. sz. alól Strada Moise Nicoara 13. (Petőfi-u. 7.) alá helyezte át.

— **Morza Gyula** hírneves cigányprimás, ki Erdély és Bánát nagyobb városaiban a közönség teljes megelégedését érdemelte ki, körutjáról zenekarával Nagyszentmiklósról érkezett és ott naponta a Keszler-féle kávéház éttermében hangversenyez, valamint Fülöp József cimbalomművész kíséretével szólókat játszik.

— **Gecsényé új kezdő és haladó táncoklója** f. hó 19-én 8 órakor.

— **Mártonfalvi Barabás Márton** kiállítására pénteken, 15-én este zárul.

— **Révay Lexikon XVI. előjegyzés,** üzl. könyvek, dossiék, Kerpelnél.

— **Harisnyákat, férfingeket** legolcsóbban vásárolhat Szűcsnél Arad, Motorálomással szemben.

— **Dr. Winnand-féle hársfiamézcukor** a legjobb szer köhögés és rekedtség ellen. Ügyeljünk a névre!

— **Van-e babája** — ha van nagyságos asszonyom, öltöztesse szép jeimbe és hozza el február 17-én délután 4 órakor a Gyermekfelruházó Egyesület „Baba-bájjára” a Fehér Keresztbe.

— **Az „AMTE.” nagy báija** február 23-án a Központi szálló összes termeiben.

— **A bucaresti „Lupta” írja:** A feleségizott érdeklődés teljes kielégülést nyert Alma Moodie hangversenyén. Tökéletes művészetében viszatükröződik nagy mestereinek — Isayenak és Fleschnak — zsenialitása. Tökéletes technikája, temperamentuma, benső érzelemtől áthatott művésze meghódította a főváros közönségét. Közönségünkre még két hangversenyt kell adnia Bucurestiben, mielőtt nyugati turnéjára indul.

— **Farsang királynője** ünnepélyes bevonulását tartja az aradi Fehér Kereszt Gyermekvédő Egyesület február huszonekilencediki és március elsejei estélyein rendezett karneváljelenésében. Rosland Edmond „Sasfiók”-jának fantáziája szenzációszámú eseménye lesz a sok nagyszerű számon kívül az estélyek műsorának. A nagyszerű estélyek iránt sohasem tapasztalt érdeklődés nyilvánul meg a közönség körében.

Korrupciós tisztviselő.

(Csak külön díjazásért adott igazolványt.)

(Saját tudósítónktól.) N. Marinescu, az aradi munkafelügyelő egyik tisztviselője ellen súlyos vádak tartalmazó feljelentés érkezett az aradi ügyészséghez. A feljelentés szerint Marinescu csak akkor adott tartózkodási engedélyt szükséges igazolványt a más államból érkezett szakmunkásoknak, ha a munkaadó azért nagyobb összeget fizetett. Legutóbb Schamberger László aradi kocsigyáros kért egyik munkása részére igazolványt, amelyet a tisztviselő csak három ezer lej ellenében volt hajlandó kiadni. Miután a kocsigyáros nem akarta az illegitim uton követelt összeget kifizetni, Marinescu a munkás kiutasítását indítványozta. Csak Váncsa József szigoranca főnök

közelbélésére sikerült a nélkülözhetetlen szakmunkásnak a további tartózkodási engedélyt megszerzenie. A bevezetett nyomozás megállapította, hogy a vádak fedik a valóságot és kiderült, hogy Marinescu több iparost károsított meg hasonló módon. A megtévedt tisztviselő ez előtt a dohánybevéltőben volt alkalmazva, ahonnan különféle szabálytalanságok miatt elbocsátották. A feljelentett tisztviselő ellen megindult az eljárás.

Mérget árvereztek.

(Nagymennyiségű kloroform és morium került illetéktelenek kezére.)

(Saját tudósítónktól.) Az aradi állomáson ma délelőtt árverés alá kerültek azok a dolgok, amelyek az elmúlt hónapban otmaradtak, vagy akiket tulajdonosaik nem váltottak ki. Az árverezendő holmik között voltak nagyértékű gyógyszerészeti cikkek, gyógyfüvek, vatta, morium és egyéb anyagok bőr alá fecskendezésre. De árverezésre került öt kiló kloroform és egy kiló nyers jód is. — Az árverésre megjelentek a gyógyszerészek is, akik kérték az árverést vezető vasuti tisztviselőt, hogy a gyógyszereket, de különösen az ártalmas szereket ne adja el másnak csak gyógyszerésznek, mert különben a gyógyszerészeti törvény is előírja, hogy gyógyszereseket, de különösképpen ártalmas mérgeket csak gyógyszerészek vehetnek és adhatnak. A vasuti tisztviselő nem vette figyelembe a megjelent gyógyszerészek kívánságát, hanem kijelentette, hogy a gyógyszereseket és főzöttit a kloroformot és jódot, ezeket a veszélyes mérgeket is csak azoknak adja el, akik a legtöbbet adnak érte. Megkezdődött az árverés és úgy a mérgek mint a közönségselb gyógyszerek a napi áron jóval felül olyan magas áron keltek el, hogy azt a gyógyszerészek már nem tudták megfizetni. Spekuláció céljából olyan emberek vetették meg, akik talán nem is tudják, hogy milyen veszélyes mérgek birtokába jutottak. A gyógyszerészek a droguistáknál sokkal olcsóbban szerezték be ezeket a szereket, mint amilyenért az árverésen elkelték. A gyógyszerészek felkeresték a vámfőnököt, hogy tölte orvoslást kérjenek, de a vámfőnök kijelentette, hogy az ügy nem tartozik a hatáskörébe. Innen a rendőrségre mentek, de itt sem tehettek semmit, mert nem avatkozhat a vasut ügyeibe. Végre felkeresték dr. Demian Aurél közegészségügyi főfelügyelőt, aki megígérte intervencióját, ha írásban terjesztik be hozzá a panaszt. Amíg az ügy a maga bürokratikus útját megjárja és a hivatalos fórumok elé kerül, addig számtalan visszaélés történhetik vagy szerencsétlenség a nagymennyiségű kloroformmal. A gyógyszerészek, utalva a *Közöny* minapi cikkére,

kijelentették, hogy azért van úgy, elterjedve Aradon a morfizmizmus, mert az ártalmas bódító szereket illetéktelenek kezébe jutnak, akik azután a mérgeket mindenki részére hozzáférhetővé teszik.

Hogy áll a lej?

1924. február 13-án 100 lejért adták nálunk:

2.85 svájci frankot,
10.80 francia frankot,
20.000 külföldi magyar koronát,
29.000 tényleges magyar koronát,
30.000 belöldi magyar koronát,
35.800 osztrák koronát.

Zürichben 2.95 frankot
Budapestien 17,900—18,200 K-t

Egy feljelentés bonyolalmai.

Az amerikai asszony alaptalan vádja

(Saját tudósítónktól.) A *Közöny* pénteki számában megírta, hogy egy Amerikából hazatért asszony, Suciú Anna kétségbeesetten tett feljelentést az aradi államrendőrségen, hogy mintegy hatvanezer lej értékű csomagjait ellopták. Az asszony teljesen és egzaltáltan beszélt el, hogy az állomáson találkozott Purcariu Joachim curvini lakossal, akire rábízta csomagjait és teljes bizalommal állította, hogy a csomagokat Purcariu vitte el. A rendőrség a vallomás alapján megindította a nyomozást és még aznap előállította a maggyanusított embert. Purcariu erélyesen tiltakozott a gyanúsítás ellen és bizonyította, hogy semmi része nincs a csomagok eltűnésében. Elmondotta, hogy Suciú Anna, aki a Hégyaljai állomáson tartózkodott, hozzászólt azzal a kéréssel, hogy nincsen nála román valuta és azért kérte, hogy váltsa meg neki Galsáig a jegyet. Purcariu látta az asszony tehetetlenségét, szívesen teljesítette kérését. Ugyanakkor azt is látta, hogy az asszony betért egy kocsmába, de előzőleg csomagjait az állomáson levő trafikba tette le. A csomagokat tényleg megtalálták a közönségben és a tözsde tulajdonos vallomásából is kiderült, hogy azok nem Purcariu, hanem Suciú Anna vitte oda be megőrzés végett. Később a feljelentő asszonynak is részébe jutott a valóság és kérte a megvádolt ember rehabilitálását. Miután kiderült Purcariu Joachim ártatlansága, a rendőrség megszüntette ellene az eljárást. Kiderült az is, hogy a Purcariu ellen felhozott régebbi vádak mind den alapot nélkülöznek.

HOFFMANN MESSÉ
OFFENBACH híres operája,
még csütörtök
és pénteken az
APOLLO-ban.

KÖZGAZDASÁG.

A Temesi Agrár Takarékpénztár R.-T. mérlege.

A Temesi Agrár Takarékpénztár R.-T. igazgatósága folyó hó 9-án tartotta meg mérlegmegállapító ülését. Az 1923. üzletév mér-

legének főbb tételei — az előző üzletév adataival szembeállítva — a következők:

Aktívák:	1922	1923.
Pénztári készletek	6,828.461.—	20,415.833.—
Saját értékpapírok	1,291.566.—	1,574.971.—
Váltótárca	51,666.979.—	59,874.811.—
Adóok	93,900.919.—	114,126.715.—
Jelzálogkölesönök	2,751.712.—	2,449.393.—
Temesvári és aradi székházak	1,361.007.—	1,361.007.—
Passívák:		
Részvénytőke	1,000.000.—	5,000.000.—
Tartalékalap	580.186.—	3,580.104.—
Betétek	102,401.393.—	140,930.727.—
Banca Commerciale Italiana		
si Romana, Bucuresti	12,155.618.—	19,672.530.—
Visszleszámított váltók	85,289.801.—	17,065.607.—
Hitelezők	7,743.961.—	12,970.137.—
Engedményezett jelzálogkölesönök	2,564.105.—	2,353.901.—

Az aktívák együttes összege 226.842.705 lej 39 bani, míg az 1922. évi mérleg e címen 166,445.561 lej 17 banit tüntetett fel.

Az intézet 1923. évi összforgalma — az 1922. évi 7.130.000.000.— lejjel szemben — 12,502.000.000.— lejjel volt.

A bruttó jövedelem az 1922. évi 3,357.282.71 lejről az 1923. évben 9,277.266.59 lejre emelkedett.

Az adminisztratív és személyzeti kiadások, valamint az adók tétele — az általános drágasággal és a fokozott közterhekkel indokoltan — kerek 5,456.000.— lejre növekedtek, az 1922. évi kerek 2,689.000.— lejjel szemben.

Az 1923. üzletév nyeresége — az 1922. évről előhozott 104.064.64 lej beutódásával — 3,924.648.52 lej.

Ezen eredmény elbírálásánál figyelembe veendő, hogy a részvénytőkének az elmúlt év június havában keresztülvitt felemeléséből eredő új saját tőke után az 1923. január 1-től járó folyókamatokat az intézet részvényesitől nem igényelte, hogy az új saját tőkék csak egy fél évig voltak gyümölcsözteszethetők.

E körülmény tekintetbevételével az intézetnek az 1923. évre átlagos számítás szerint kerek 5,100.000.— lej saját tőkék álliak rendelkezésére. Eszerint a kimutatott nyereség ezen saját tőkék 75 százalékos jövedelmezőségének felel meg, míg ezzel szemben az 1922. üzletévben fruktifikált 1,580.000.— lej saját tőkékkel 751.333.21 lej nyereség, vagyis 42

= Hiányos bankjegycsomagok. Az utóbbi időben kellemetlen megkezdések érik a környékről érkező termelőket, akik a hetipiacokon árusítják el termékeiket. Több ízben történt már, hogy a szolgáltatott teljesítő rendőrtisztnek jelentést tettek arról, hogy a szállaggal ákötött száz, husz és öt lejes csomagokból, amelyeket a hetipiacokon nagyobb értékű árukért kapnak két-három, sőt sokszor öt darab bankjegy hiányzik. Ezek a visszaélések különösen az állatvásártéren tapasztalhatók, ahol tizenöt ezer, sőt nagyobb tételek

százalékos jövedelmezőség éretett el.

Az igazgatóság a legközelebb egybehívandó közgyűlésnek javasolni fogja, hogy az elmúlt üzletév nyereségéből a részvényesek osztalékára (az 1922. üzletévi 235.280.— lejjel szemben) 1,510.940.— lejjel fordítsák, vagyis 25 lej = 25 százalék (20 lej = 20 százalék) nettóosztalék kerüljön kifizetésre.

A tartalékalapot az igazgatóság 919.896.— lejjel kívánja gyarapítani, míg az 1922. évi dotáció összege 199.814 lej volt. Ezáltal az intézet tartalékalapja 4,500.000.— lejt, vagyis az alaptőke 90 százalékát éri el.

Az igazgatóság javaslatának elfogadásával az intézet alkalmazottainak nyugdíjalapja — 250.000 lejjel (100.000) történő gyarapítása után — az 1922. évi kerek 263.000.— lejről kerek 1,076.000.— lejre emelkedik.

Az alapszabályszerű jutalékok és a felügyelő-bizottság tiszteletdíjának levonása után fenmaradó 610.724.95 lej (104.064.64) új számlára vezetetik elő, ami az alaptőke 12,21 százalékának felel meg.

Az intézet aradi fiókjának az elmúlt üzletévben kifejtett tevékenysége és elért eredményei teljesen megnyugtató további fejlődésről tesznek tanúságot.

Az igazgatóság az intézet főtisztviselőjét, Hermann Lajost cégjegyzési jogosultsággal ruházta fel, míg Keppich Aladár és Rosca Athanáz tisztviselőket titkárokká nevezte ki.

voltak forgalomban. A mai piacon ismét jelentést tettek hasonló visszaélésekről a szolgálatot teljesítő rendőrtisztnek, aki a helyszínen megindította a nyomozást. Eredményt azonban még nem sikerült elérni, így a rendőrség széleskörű nyomozást vezetett be az átszállagozott bankjegycsomagok megkezdéselmőlnak kézrekerítésére.

= Arad város költségvetése. Arad város költségvetését a belügyminiszter a kiadásoknak némi redukálásával jóváhagyta. A költségvetésben a személyi kiadásokra, azaz a városi tisztviselői fizetések

re a belügyminiszter 6,125.000 lejt irányított elő a megjegyzéssel, hogy ezt az összeget a város vezetősége saját belátása szerint utalja ki fizetésekben a tisztviselők részére. Egyben felhívta a város vezetőségét, hogy ebből az összegből megállapított fizetési táblázatot jóváhagyás végett terjessze be a belügyminiszteriumhoz. A város vezetősége befejezte a 6,125.000 lej elosztását és több tisztviselőt magasabb fizetési osztályba léptetett elő. Olariu István városi pénzügyi tanácsos a tervezetet Bucurestibe vitte, hogy bemutassa a belügyminiszternek.

= Ötmillió aranykoronát kapott Románia. Bucurestiből jelentik: A Banca Nationala az Osztrák-Magyar Bank likvidálása után Romániát megillető részből, ma 5,334.000 arany koronát kapott. Romániának eddig összesen 61 millió aranykorona jutott. A fenmaradt összeget devizákban és utalványokban utalják ki Románia részére.

= Kényszeregyezés. Rappaport József, timisoarai gyermekokcsiggyáros, a Baby művek tulajdonosa ma a timisoarai törvényszéknél csődön kívüli kényszeregyezséget kért. Bejelentése szerint 958.000 lej passziva áll 600.000 lej aktívával szemben. A törvényszék dr. Balta Coriolan volt prefektust rendelte ki gondnoknak.

= Arany és ezüstárak. Budapestről táviratozzák: A mai arany és ezüstárak a következők: 20 koronás magyar arany 250.000. ezüst korona 4300, szinarany 37 millió, szinezüst 1.300.000 korona.

= Kötelező biztosítás Olaszországban a munkanélküliség ellen. Rómából jelentik: A hivatalos lap rendeletet közöl, amely elrendeli minden tizenöt és hatvanöt év közötti alkalmazottnak munkanélküliség elleni kötelező biztosítását.

Valutapiac.

Helyi valutaárak (Február 13.) Francia frank 9.30, svájci frank 34.40, dollár 196, dinár 2.35, szokol 5.80, lira 8.75, angol font 860. *Kilizetések:* Budapest külföldi 200, belföldi 315. Bécs 358, Prága 5.65, Zürich 34.80, Milano 8.50, London 865, Páris 9, Newyork 197, Belgrád 2.32.

Zürichi zárlat. (Február 13.) Amsterdam 215, Newyork 574.75, London 2475, Páris 26.10, Milano 25.07.50, Prága 16.70, Budapest 0.02, Belgrád 6.87.50, Bucuresti 2.95, Bécs 0.0081.

Bucurestii tőzsdezárlat. (Február 13.) *Kilizetések:* Páris 890, London 848, Newyork 19650, Milano 860, Zürich 34.30, Bécs 0.0028.25, Prága 5.70, Budapest 0.0070. *Valuták:* Napoleon 770, leva 1.30, török lira 1, angol font 840, francia frank 9.20, svájci frank 35, lira 8.60, drachma 3.80, dinár 2.28, dollár 195, lengyel marka 0.00020, osztrák korona 0.0028, magyar korona 0.0040, szokol 5.60

Budapesti devizaközpont jegyzései. (Február 13.) Napoleon 113.000, Belgrád 389—415. Bucuresti 170—182, London 13970—14970, angol font 14000—15000, Milano 1420—1520, lira 1430—1530, Páris 1470—1580, francia frank 1485—1595, Prága 943—1013.

Budapesti értéktőzsdezárlat. (Február 13.) Magyar Hitel 873 ezer, Osztrák Hitel 245.000, Salgó 850.000, Rima 178.000, Ganz Dantius 5,900.000, Köszén 3,900.000, Kereskedelmi Bank 1,970.000, Szlavonia 135.000, Cukor 4,850.000, Csáky 34.000.

MARCCO a halál jegyese.

Nagy kalandorfilm.

Ma csütörtökön utóljára az URANIABAN.

Aradi mozi hírek.

* Csütörtökön és pénteken marad még műsoron az Apolló művészi értékű filmsláger, amelyben a nagy mesemondónak, Hoffmannnak kalandjai elevenednek meg. A mese tárgya teljesen azonos a világhírű operával, sorra felvonnak Hoffmann szerepei, a csodásan szöke Lore, Guilletta, a velencei kurtizán és Antónia, aki végül is hitvese lett a kalandos életű Hoffmannnak. Az opera meséjének megrendezése megkapóan hat a filmen és Hoffmann meséjének főszerepeit Dagny Servaes, a Reinhardt színház művésznője és Max Naifeld játsszák.

* Csütörtökön utóljára kerül vetítésre az Uránia-színházban Marconak, az izomembernek legújabb filmje, melyben mint a halál jegyese éli át legújabb kalandjait és ezernyi viszontagság között az igazságszolgáltatás ítéli őt halálra hamis tanúvallomások alapján. Kétségbeesett helyzetéből ismét csak rendkívüli ereje menti meg és kiszabadulása után sikerül vádlóit a bírák elé állítani.

* Lubinszky Tibornak, a legkitűnőbb magyar gyermekszínésznek filmje, a Bobv kerül vetítésre legközelebb az Urániában.

A szerkesztésért ideiglenesen: **KÓCSY JENŐ** felel.

Cenzurat: Dr. ROMUL MAGER.

NYILTTÉ!

E rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget.

Üzletátvétel.

Egyik ügyfelem megvette özy. Papp Györgyné Arad, Strada Cornel Popescu (Edelspacher-u.) 84. szám alatt levő szatósüzletét. Felhívom az esetleges hitelezőket, hogy az üzleti követeléseiket iródamban 3 nap alatt bejelentésük.

Dr. Timár Andor

988 ügyvéd, Arad, Piața Catedralăi 9.

KINAEZÜST és valódi ezüstök, evőeszközök olcsó árban **STERNBERG-nél** Timisoara, Mercy-
 100

Figyelem! Izléses és a legújabb angol és francia divatu **kosztümök, estélyi és házi ruhák** a legjutányosabb árért: **Nagy Zsuzsánánál**, Arad, Str. Eminescu, 14-37. (Deák Ferenc-uca) készülnek. 15012

Apró hirdetések.

Házasság.

VIDÉKI KERESKEDŐ rom. kat. 1 millió lej értékű vagyonnal, megfelelő elcítársat keres. Vallás nem akadály.

OKLEVELES GAZDÁSZ, izr. 26 éves, bérgazdaság bértagja, megfelelő hozománnyal nősülne.

TEMESVÁRI CSEMEGEKERESKEDŐ, 30 éves, saját jólmenő üzlettel nősülne, valláskülönbség nem akadály. Hozomány megkívántatik.

GYMNASIUMI TANÁR, zsidó. 30 éves, megfelelő hozománnyal nősülne.

KATONAI HIVATALNOK, 32 éves, román nemzetiségű, benősülne gazdaságba.

OKLEVELES KÖMÜVESMESTER, keresztény, 32 éves, feleségül venne jó polgári családból származó hölgyet hozománnyal.

ÖNÁLLÓ IPAROS, református, 31 éves, saját ház és műhely, megye székhelyén nősülni óhajt.

MOZDONYVEZETŐ, özvegy, 38 éves, ref. havi 4000 lej jövedelemmel, nősülni óhajt, berendezés és némi hozomány kívánatos.

VASUTI MŰVEZETŐ, keresztény, 37 éves, saját vagyonnal és házzal, megye székhelyén megköszölné. Vallás különbség nem akadály. Hozomány kívántatik.

BENŐSÜLNÉ 28 éves, vagyonos, akadémiai képzettséggel bíró kereskedő üzletbe, vagy gazdaságba.

Fenti hirdetésekre diszkrét felvilágosítást nyújt válaszbélyeg ellenében „FIX” Birou General de Comerț Timișoara Fabrica, Str. Cogalniceanu 16. 742

Alkalmazás.

MAGYAR-NÉMET levelezésben jártas könyvelő, esetleg kisasszony is, azonnal felvétetik. Magyarul, németül stenografálni tudók előnyben részesülnek. Referenciákkal és fizetési igényekkel ellátott ajánlatok Németh. Szentes és Schwartz céghez Arad küldendők. 10.016

PERFEKT szakácsnő három tagú családnak magas fizetéssel keresetköt. — Ugyancsak fiatal leány szobaleánynak felvétetik. Cim Arad, Bulev. General Dragalina (Apponyi-körút) 8-16. II. em. ajtó 11. 10.016

KÉTTAGU családhoz 15-évre keresünk megbízható mindenes. Arad, Str. Consistorului (Batthyány-uca) ujszám 3. I. emelet. 977

EGY jól főző mindenes szakácsné keresetköt. Arad, Piața Luther 3. ajtó 8. 998

EXPLOATAREA PADUREI HALMAŢIU keres Halmagiui üzeme részére egy érettségizett román gyakornokot. Bővebbet Arad, Bul. Regele Maria 9. 997

RÓMÁNUL beszélő, textil szakmában jártas segédet keresek belépésre. Cim Ney Aladár Chişineu (Kisjenő.) 390

HÁZMESTERI állást keresek. Cim Marksteiner Károly Santana 761. sz. 985

MINDENES főzőnőt azonnaira keres Dörner Arad, Str. Marie Chendi (Kölcsény-uca) 2-11. 994

ELVÁLLALOK mindenféle felsőruha varrást jutányos árért. Bona Józsefné Arad, Strada Cuza Vodă (Thököly Imre-uca) 28. 15.013

DEUTSCHES Fräulein zu zwei Kindern von 4 und 9 Jahren aufgenommen. Näheres Arad, Strada Romul Veliciu (Lipót-uca) 15. 10.016

SZŐLŐMŰVELÉSBEN teljesen jártas, románul is beszélő egyén kerestetik Jasi mellé szőlőbirtokra. Fixre, vagy felcsnek, lakás és teljes ellátás. Cim Gorgos mérnök Braşov, Strada Ciak-rock 3. A. 993

PÉNZTÁRNOKI, ellenőri, vagy más hasonló bizalmi, illetve adminisztratív állást vállalnék oly pénzügyeztetnél, ipari, kereskedelmi vállalatnál, hol 200.000 lej tőkém is megfelelően gyűnölésösztethető volna. Ajánlatokat „Volt községi jegyző” jellegre Arad, Vadászkiút-szálló kérek. 992

Lakás.

BUTOROZOTT lakás egy, vagy két szobával, konyhahasználattal, esetleg teljes ellátással azonnaira kerestetik. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalában „Urind” jellegre kérek. 946

EGY különbejáratu 2 ágyas szoba 1-2 fiatalembernek, esetleg egy házaspárnak azonnaira kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 999

Vétel és eladás.

ROCOO szalon, 2 fotel, 2x3 m. szmirna és gyári szőnyegek, nagy álló tükör, villanylámpák, kis asztal 2 székkal, Biedermayer asztal, casinir paplanok, scheslon, függönyök, zongora terítő, fekete csipke kélme, gyertyatartók, ágyak asztalainak, fehérnemű, kézimunkák, stb. eladók. Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-uca 23.) I. em. jobb. 1000

KITÜNÖ szekér hidmérleg eladó. Bővebb felvilágosítás Almáson az állomásfőnöknél. 984

ELADÓ 1 darab eredeti 5-ös Wertheim pénzszekrény 1 szárnyas, 1 darab nagy vasállványú lendkerékes málk örlő, 1 darab nagy sóórló lendkerékkel. Bővebbet Garlaty Páncota. 987

EZÜST és disztárgyakat, szőnyeget, antik dolgokat, háztartási cikkeket, fehérneműket, butorokat, bizományba veszek. Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-uca 23.) I. em. jobb. 1000

VESZEK könyvtárakat, hangjegyeket bélyeggyűjteményeket, festményeket és hegedűket a legmagasabb áron. Kerpel Izsó könyvkereskedése. 100.000 kötetes kölcsönkönyvtár Arad. Telefon 385. 881

VÉKONY harisnyakötőgép kerestetik megvételre. Cim Brettler Timişoara Strada Gári 16. (Pályasor.) 968

SZÁZHUSZ fiókos fűszerüzlet berendezés teljesen jókariban levő, eladó. Cim Ney Aladár Chişineu (Kisjenő.) 989

HUSZONÖT Hítr. Cuvini bor nagyon jó minőségű, eladó. Cim Antonia Neda Cuvin 303. szám. 986

KITÜNÖ rövid, fekete zongora 25.000 lejért eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 16.008

ZAKO (kabát és mellény) nagyobb fiúnak eladó. Arad, Strada Filipescu (Flórián-uca) 5. 996

HASZNALT OLÍOM megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóban.

Jancovici György, Arad, Strada Eminescu No. 4.
Az összes áruk mélyen leszállított árakban lesz árusítva. 988

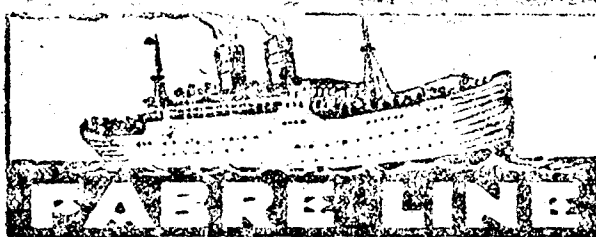
Világhírű valódi angol **Petersen** papipák **Bauer Gyula** Arad, Minorita palota kaphatók

Gazdasági magvak
Konyhakerti magvak
Virágmagvak

legmegbízhatóbb beszerzési forrása:

Mezőgazdák Kereskedelmi R.-T., Arad.

Arjegyzék ingyen bérmentve. 14311

Francia-Hajózási Társaság. —: Direkt vonalak átszállás nélkül.
CONSTANTA direkt NEWYORK. CONSTANTA—JAFFA—MARSEILLE.
CONSTANTA—CANADA. CONSTANTA—DEL-AMERIKA

Felvilágosításokért és jegyek iránt lehet érdeklődni: 77

„SARNIA” Pasagiul Comedia, BUKAREST és „Reclama”, Cluj.

AMERIKAI látható trászórágép, vas-esztergápad, gépszijak, modern, világos hálósobaberendezés eladó. Megtekintethető Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 16.008

Ingatlan.

ARAD, STR. COSBUC (Wesselényi-uca) 61. számú magánház 3 szoba fűdősobával eladó. Bővebbet ugyanott a déli órákban. 307

GÓZMALOM 6 járatu, bérbeadó. — Műhengermalon részletfizetésre átadó. — Üzlethelyiségek belvárosban 15.000 lejtől feljebb eladók. Megbízott „Argus” Arad, Strada Eminescu (Deák Ferenc-uca) 1. 158

BELVÁROSI magánház 5szoba, fürdőszobás lakással, zárt folyosóval, parkirozott udvarral 560.000 lejért eladó. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 16.008

SZOVÁTA-FÜRDŐN nyolc szobás villa mellékhelyiségekkel olcsón eladó. Bővebbet Arad, Strada Cosbuc (Wesselényi-uca) 34-40. Háztulajdonosnál. 15.012

PIACTÉRHEZ közel újonnan épült ház, két lakással, azonnal átvehető kétszobás lakással, nagy telekkel 250.000 lejért eladó. 150.000 lej készpénzzel átvehető. Hátralékos összeg évi 10 százalékkal fennmaradhat. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 16.008

Ellátás.

KÉT fiatal ember ellátást kaphat. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 991

HAVRE — NEW-YORK

Gyorspostajáratok

CANADA—KUBA—MEXIKO—
NEW—ORLEANS—HAITI—
ANTILLAK—ÉSZAKAFRIKA
felé.

Felvilágosításokat nyújt:

Soc. „SARNIA”

Pasagiul Comedia, BUCUREȘTI
és „RECLAMA” Cluj.

„Rador” No. 910. 457

Egyszobás

lakasomat, új háló- és konyhatorokkal, elköltözés miatt eladom. Lakás átadható. 15018
Bővebbet: Wallinger-irodában.

Uj üzlet! Uj üzlet!

„HELLAS”

harisnya, kötött, szövött és rövidáru üzlet

ajánlja legalacsonyabb árban női, férfi- és gyermek harisnyait. Női harisnyák legújabb divat színekben. Szvetterek, nyakkendők. — Horgoló és kötő pamut fonalak, órnák, gombok stb. — Bul. Reg. Ferdinand No. 22. Lutheranus templom mellett. 10017

Valódi Korf-kakaóvaj kicsinyben és nagyban **kapható a Csokoládé Király cégnél** Arad, Str. Mețianu 2. Interurb. telefon 309